

Рецензія
на кваліфікаційну роботу ступеня вищої освіти магістр,
спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація»,
студентки 5 курсу 431 групи Фатіми Еззахри Еддауді
на тему:

«Поліпрагмазія. Безпека фармакотерапії при захворюваннях сечовидільної
системи: дія-взаємодія»

Актуальність теми. Обрана тема є надзвичайно актуальною. Поліпрагмазія — складне й багатофакторне явище сучасної медичної практики, що передбачає одночасне застосуванням пацієнтом великої кількості лікарських засобів. Цей підхід часто є необхідним при лікуванні пацієнтів із хронічними та мультисистемними захворюваннями, однак він супроводжується значним підвищенням ризику лікарських взаємодій, медикаментозної інтоксикації, зниженням ефективності терапії та зростанням витрат на охорону здоров'я. Робота влучно фокусує увагу на необхідності науково обґрунтованої фармацевтичної опіки, нормативної регламентації та інформаційної політики в цій сфері.

Структура роботи побудована логічно та послідовно. Робота складається з вступу, 6 розділів, висновків та списку використаних джерел, що свідчить про комплексний підхід до теми дослідження. Всі розділи логічно поєднані, кожен з них доповнює попередній і разом формують цілісне, завершене дослідження.

У вступі окреслено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, обґрунтовано актуальність теми та її значення для практики.

Перший розділ присвячено загальним підходам до трактування поліпрагмазії, порівнянню термінам «поліпрагмазія» та «поліфармація», критеріям доцільної та недоцільної поліпрагмазії.

Розділ другий зосереджено на причинах виникнення поліпрагмазії, показано на прикладах, які були надані з літературних джерел, розвиток поліпрагмазії в клінічній практиці, надано їм аналіз.

У третьому розділі автор наводить різні класифікації лікарських взаємодій: за механізмом, клінічною значущістю, за характером впливу. Наводить літературні клінічні приклади, що дає змогу більш широко зрозуміти це явище.

Четвертий розділ розкриває роль системи цитохрому P450 у метаболізмі лікарських засобів. Дуже детально висвітлено класифікацію та

структурою цитохромів Р450, їх функції, генетичну варіабельність метаболізму, лікарські взаємодії та механізми їх регуляції.

Розділ 5 висвітлює вплив харчових продуктів, напоїв і способу життя на активність системи цитохрому Р450. Детально розкрито значення фармацевтичної опіки, фармацевтичне консультування пацієнтів з поліпрагмазією, стратегію профілактики ускладнень поліпрагмазії.

Розділ 6 проводить аналіз поліпрагмазії при лікуванні урологічних захворювань: загальний огляд, особливості поліпрагмазії при захворюваннях нижніх сечовивідних шляхів та при хронічній нирковій недостатності.

Науковий рівень і стиль викладу.

Робота написана досить грамотно, професійною мовою, з використанням відповідної термінології. Автор демонструє самостійність мислення, володіння матеріалом, критичний підхід до літературних джерел і практичних аспектів проблеми. Висновки логічно випливають із дослідження.

Зауваження: мають рекомендаційний характер і не знижують загального позитивного враження від роботи. Доцільним було більш детально освітлити міжнародний підхід до цієї проблеми, розкрити види взаємодій згідно фармакологічної класифікації, надати основні групи препаратів, які використовуються в урології та види наслідків негативних взаємодій між ними.

Загальний висновок:

Оцінка роботи. Кваліфікаційна робота відповідає вимогам до магістерських робіт. Авторка продемонструвала вміння самостійно працювати з науковою літературою, аналізувати й систематизувати інформацію, робити власні висновки. Робота має чітку структуру, грамотний науковий стиль і відповідає вимогам до оформлення. Враховуючи незначні недоліки, оцінюю роботу на «добре».

Рецензент:

к.фарм.н., викладач
30.05.2025 р.

Ганна КУРТ-АМЕТОВА

